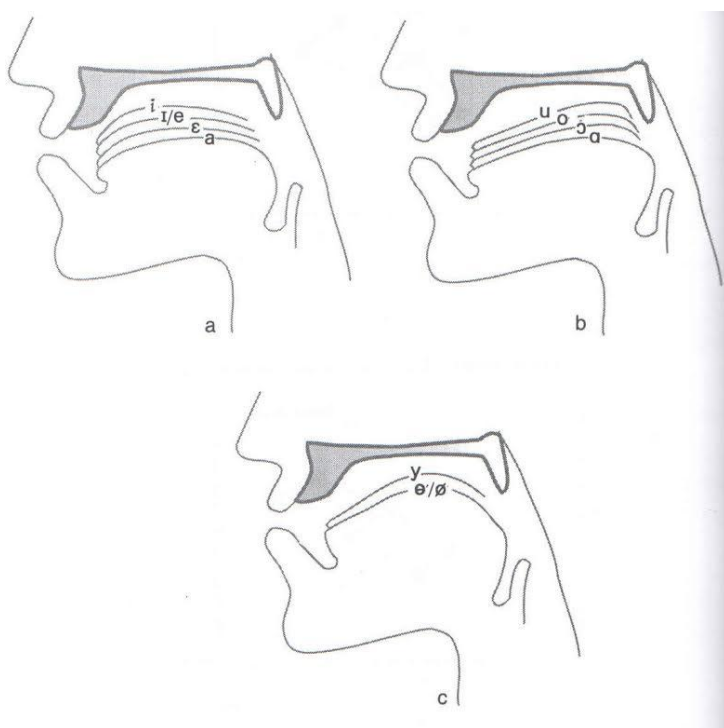
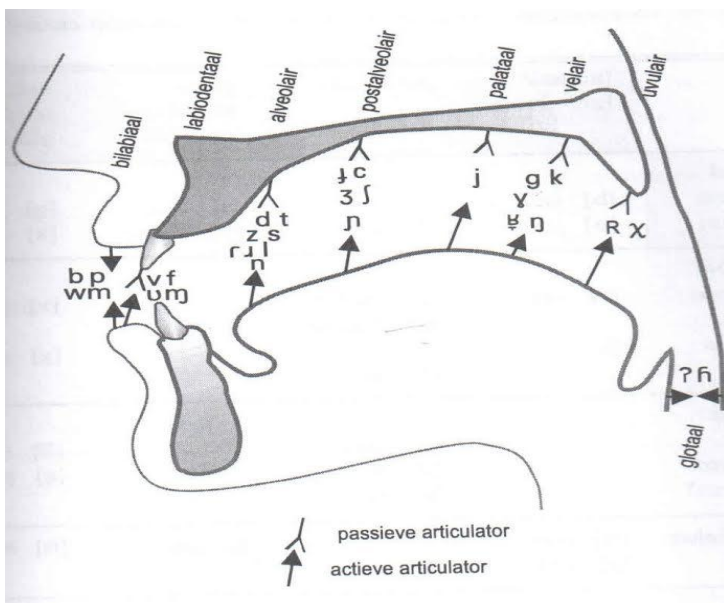

Sylabus k předmětu

Nizozemské
vokály

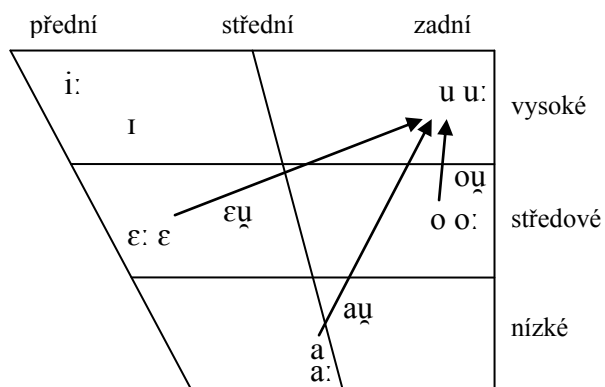

Nizozemské
konsonanty

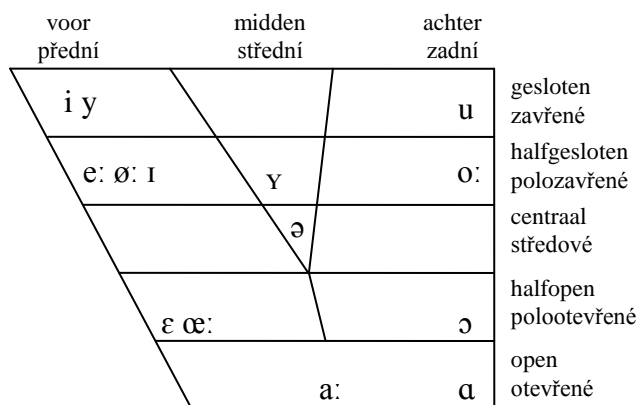
zdroj: Rietveld & Van Heuven 2001, s. 74 a 81

VOKALICKÝ SYSTÉM ČEŠTINY A NIZOZEMŠTINY

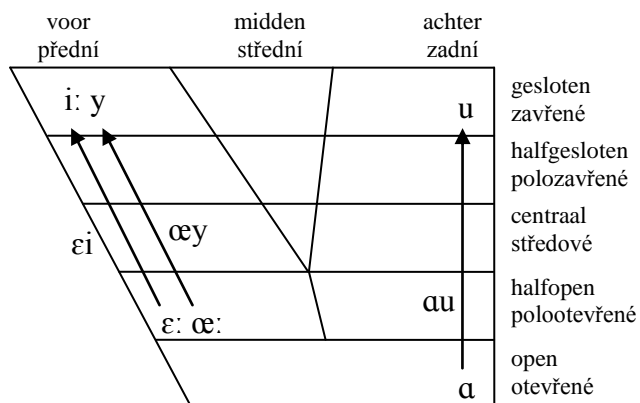
Tabulka 1 - Přehled vokálů a diftongů češtiny:

Tabulka 2 - Přehled vokálů nizozemštiny

Tabulka 3 - Přehled diftongů nizozemštiny

1. SROVNÁNÍ VOKÁLŮ A DIFTONGŮ ČEŠTINY A NIZOZEMŠTINY

Vokály nizozemštiny

monoftongy

	přední	střední	zadní
zavřené/ vysoké	[i] [y]		[u]
polozavřené/ polovysoké	[e:] [ø:] [ɪ]	[ʏ]	[o:]
středové		[ə]	
polootvřené/ polonízké	[ɛ] [œ:]		[ɔ]
otevřené/ nízké		[a:]	[ɑ]

Vokály češtiny

monoftongy

	přední	střední	zadní
vysoké	[i:] [ɪ]		[u][u:]
středové	[ɛ:] [ɛ]		[o][o:]
nízké		[a:] [a]	

Diftongy nizozemštiny

Diftongy češtiny

[ɛi]	[ɛy]
[au]	[aɯ]
[œy]	[ou]

2. KONSONANTICKÝ SYSTÉM ČEŠTINY A NIZOZEMŠTINY

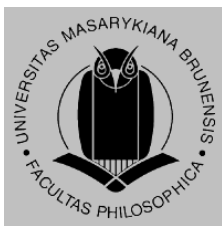
Tabulka 1: České konsonanty

	Bilabiály		Labio- dentály		Pre- alveoláry		Post- alveoláry		Palatály		U- vu- láry		Veláry		Glo- tály	
	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+
Explozivý	[p]	[b]			[t]	[d]			[c]	[ɟ]			[k]	[g]		
Nazály		[m]				[n]				[ɲ]				[ŋ]		
Frikativy			[f]	[v]	[s]	[z]	[ʃ]	[ʒ]					[x]	[χ]		[h]
Afrikáty					[tʃ]	[dʒ]	[tʃ]	[dʒ]								
Vibranty						[r] [ɾ]										
Aproximanty										[j]						
Laterální aproximanty						[l]										

Tabulka 2: Nizozemské konsonanty

	Bilabiály		Labio- dentály		Pre- alveoláry		Post- alveoláry		Palatály		Uvuláry		Veláry		Glotaly	
	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+
Explozivý	[p]	[b]			[t]	[d]	[c]						[k]			
Nazály		[m]				[n]		[ɲ]						[ŋ]		
Frikativy			[f]	[v]	[s]	[z]	[ʃ]	[ʒ]			[χ]		[x]	[χ]		[h]
Afrikáty																
Vibranty						[r]						[R]				
Aproximanty		[w]		[v]					[j]							
Laterální aproximanty						[l]								[ɫ]		

zdroj: Kostecká 2014, s. 92, 94, 100, 115, 116

Ústav germanistiky, nordistiky a
nederlandistiky
Mgr. Marta Kostelecká
mail: novakova@phil.muni.cz
tel.: 54949 4236

NI01_02 *Obecná fonetika a
fonologie - seminář*

Rozpis seminářů praktické části předmětu *Obecná fonetika a fonologie*

V seminářích se zaměříme na praktický nácvik výslovnosti problematických nizozemských hlásek a okrajově se budeme věnovat rovněž souhláskám. Cílem je, aby si student na základě své mateřštiny uvědomil artikulační odlišnosti nizozemštiny a češtiny a osvojoval si od začátku správnou nizozemskou výslovnost.

Východiskem pro nás bude Severní nizozemština, tedy nizozemština, jež je úředním jazykem v Nizozemsku. K Jižní nizozemštině budeme v semináři odkazovat a zdůrazňovat odlišnosti mezi oběma varietami.

V semináři budeme pracovat s tištěným Sylabem, s tištěnými Handouty a se zvukovými materiály, které najdete v ISu v příslušném semináři. Student na každou hodinu vypracuje zadaný domácí úkol (viz níže uvedená tabulka) a naposlouchá si a procvičí probíranou látku.

Datum	Hláška	Handout	Domácí úkol – poslech a vypracování
30.9.	[e:] a [i]	1A,B (been-tien)	30,31,32,33
7.10.	[ɛ] a [ɪ]	2A,B (mes-kip)	51,52,53
14.10.	[ʏ] a [y] a [u]	3A, B, C, D (bus-muur-koe)	101,12,103,104
21.10.	[ɔ] a [o:]	4A, B (bom-boot)	151,152,153
4.11.	[a:] a [ɑ]	5A,B (man – aap)	128,129,130,131,139
11.11.	[ə] a [ø:]	6 A,B (de-neus)	128,129,130,131,139
18.11.	[au] [ei] [œy]	7 A,B (koud-huis)	176,177,178,187
25.11.	nepřesné dvojhlásky	8A,B (been-mes-wijn)	73,74,75,76
2.12.	[f] a [v] a [w]		
9.12.	[ŋ] a [ŋk]	9A,B (ring-bank)	357,359,360,361
18.12.	[s] a [z] a palatály		

Doporučená literatura:

Beverly Collins & Inger M. Mees, *The Phonetics of English and Dutch*. 5de druk, Brill, 2003.

Josée Heemskerk en Wim Zonneveld: *Uitspraakwoordenboek*. Utrecht, 2000.

Marie Krčmová: "Fonetika a fonologie". In: Grepl, M. e.a.: *Příruční mluvnice češtiny*. NLN s.r.o., nakladatelství Lidové noviny 1995.

Marie Krčmová, Fonetika. *Elportál, portál Masarykovy univerzity* [online]. 2007. Dostupný z WWW: <http://is.muni.cz/elportal/estud/ff/js07/fonetika/materialy/index.html>

Zdenka Palková, *Fonetika a fonologie češtiny*. Praha, 1997.

Gabri van Sleuwen a Anneloes Spaans: *Nu versta ik je! Uitspraak Nederlands voor anderstaligen*. Leuven: Acco, 2013.

Poëzie anders: dostupné z: <http://snvt.taalunieversum.org/Taalunieversum/Poezie/index.html>

Zkouška

Předmět NI01_02 sestává z přednášky a semináře. Teoretická část je uzavřena písemnou zkouškou u dr. Bičana, ústní část je uzavřena ústní zkouškou u Mgr. Kostelecké.

Ústní zkouška ověřuje znalost látky probrané v seminářích, tedy správnou výslovnost dílčích hlásek a jejich výskytu ve slovech, větách a textech.

Požadavky ke zkoušce:

1. Aktivní účast v a na hodinách – povoleny jsou max. 2 absence, příchody na hodiny včas
2. Příprava na hodiny, odevzdávání úkolů včas

Zdroje použité v Sylabu:

Annemie Decavele et.al.: *Als ik jou. Poëzie voor anderstaligen*. Antwerpen: Uitgeverij Garant, 2014.

Marta Kostelecká: *Konfrontační popis kultivované výslovnosti nizozemštiny a češtiny z pohledu českého mluvčího*, disertační práce 2014

Jes Leysen a Ann de Schryjver: *Riedel en ritme – Cursistenboek*. Leuven: Acco, 2011

Poëzie anders: dostupné z: <http://snvt.taalunieversum.org/Taalunieversum/Poezie/index.html>

I. De uitspraak van de [e:]

Ve slovech: Peter, heel, zeven, weer, sneeuw, mee, telefoneer

Rozdíl s češtinou: napjatost

Rozdíl niz x vlám: vlámština nediftongizuje

Rada nad zlato: při výslovnosti se usmíváme

Voorbeelden:

één, twee, zeven, negen, been, teen, nee, studeert, week, Nederland, spreek, veel, eerste, beer, leren, heet, telefoonnummer

2) Luister en zeg na:

zee	steeds	ééns
sneeuw	nee	heen
heet	één	twee
regen	geen	zeven
hemel	mee	negen

3) Luister en zeg na:

één	eens	eend	eerst	eet
heten	lees	Eva	eerste	eten
ego	spreek	geen	evalueren	elegant
emotie	idee	even	emigrant	eenheid

4) Luister en zeg na:

beer	keek	week	been	geen
neen	steen	teen	weet	neef
weeg	spreek	heet	keel	geef
Geert	beeld	Deen	deel	heel

5) Luister en zeg na:

geen idee
goed idee
zeven weken
eerste deel
beter weten
heen en weer
vreemde taal

6) Dialoog

A: Hoe heet die meneer?

B: Ik weet het niet meer!

A: Heet hij niet Freek Beersman?

B: Nee, zo heet hij niet.

II. De uitspraak van de [j]

Ve slovech: **bier**, **Pieter**, **liedje**, **iemand**, **die**, **klimaat**

Charakteristika: dlouhá, přední, vysoká

1) Luister en zeg na:

drie	niets	misschien
niet	vriest	ieder
wie	klimaat	komisch
iets	indien	via
vier	dier	niemand

2) Luister en zeg na:

ieder	Ier	iets	iemand
Ieper	iedereen	Ivo	Piet
kies	sliep	vies	ziek
brief	vlieg	Griek	piep
bier	dier	hier	vier
die	drie	olie	vakantie
fantasie	unie	brie	fotografie

III. Taalriedels

Hoe heet jij?

A Dag, hoe heet jij?

A Dag, hoe heet jij?

B Ik heet Yi.

B Ik heet Yi.

A Uit welk land kom je?

A Uit welk land kom je?

B Ik kom uit China.

B Ik kom uit China.

A Waar woon jij?

A Waar woon jij?

B Ik woon in Berchem.

B Ik woon in Berchem.

A Welke talen spreek jij?

A Welke talen spreek jij?

B Ik spreek Chinees... en een beetje Nederlands.

B Ik spreek Chinees... en een beetje Nederlands.

Dag Clara

A Dag Clara, hoe is het?

A Dag Clara, hoe is het?

B Goed, en met jou?

B Goed, en met jou?

A Ook goed. Dank je.

A Ook goed. Dank je.

zdroj: Leysen 2005, s. 13

IV. De uitspraak van de [ɛ]

Ve slovech: les, lekker, snel, centrum, zwembad

Rozdíl s češtinou: nizozemské krátké 'e' je „tmavší“ a kratší, v nepřízvučných slabikách se stává sjwa – němé 'e'

Voorbeeld: pet, zes, elf, dertien, zestien, pen, leg, zet, docent, student, congres, directeur, werk

1) Luister en zeg na:

wel	men	grens
per	zelf	wet
hen	het	pers
ver	stem	veld
er	tekst	met

2) Luister en zeg na:

Els	en	erg	echt	test
elf	eng	les	berg	ex
Gent	elleboog	engel	Belg	echo
vest	extra	essay	excuus	export

4) Luister en zeg na:

mensen praten	beste vrienden
lekkere melk	welke week
gekke mensen	erg groot
zeg het maar	echt ver

5) Discriminatieoefeningen [e:] a [ɛ]

weet – wet	Gert – Geert	Deen – den	per - peer
been – ben	en – één	reep – rep	bek - beek
heel – hel	bed – beet	mees – mes	best - beest
lees – les	wet – weet	heen - hen	vel – veel

V. De uitspraak van de [ɪ]

Ve slovech: in, zich, kin, drink

Charakteristika: krátká, přední, vysoká

Artikulace: spodní čelist je níže než při výslovnosti *ie*, jazyk leží mírně vyboulený a opřený o spodní zuby na spodní čelisti

Rozdíl s češtinou: nizozemské *i* je „tmavší“ než české, rozdíl je tedy v barvě samohlásky

1) Luister en zeg na:

ik	lip	dicht
in	vis	ginds

dit	links	sinds
min	zich	mis
kip	niks	zin

2) Luister en zeg na:

ik	idee	is	in
indiaan	Inge	instappen	inpakken
immers	inkt	iris	Indië
Indonesië	inland	intern	inhoud
zingen	lik	dik	pik
bitter	wil	mis	vis
binnen	winnen	zingen	vinger
pitje	zitje	visje	tikje

3) Discriminatieoefeningen:

lig	lieg	wil	wiel
pik	piek	git	giet
vil	viel	fris	Fries
mis	Mies	lip	liep
bit	biet	bidden	bieden
zin	zien	tin	tien
kist	kiest	ligt	liegt
wig	wieg	vis	vies

4) Woorden met ie-i

civiel	frictie	bierblik
drinklied	fysiek	spierwit
fictie	hippie	hierin

VI. Taalriedels

Lekker weer, hé!

A Lekker weer, hé!

A Lekker weer, hé!

B Ja zalig, maar straks misschien niet meer.

B Ja zalig, maar straks misschien niet meer.

A Waat voorspellen ze?

A Waat voorspellen ze?

B Regen, regen en nog eens regen.

B Regen, regen en nog eens regen.

A Typisch Belgisch.

A Typisch Belgisch.

zdroj: Leysen 2005, s. 46

VII. De uitspraak van de [y]

Ve slovech: **u, uw, uur, duw, vuur, buren, kubus**

- zavřená, zaokrouhlená nenapjatá polodlouhá střední samohláska

Rozdíl s češtinou: v češtině se tato hláska nevyskytuje

Popis: vyslovuje se se zaokrouhlenými rty, krátce, podobné německému přehlasovanému u (ü), vyslovuje se dlouze

1) Luister en zeg na:

duw	sluw	ruw	juli	juni
tube	ruzie	minuut	Guus	cultuur
studie	vuur	duur	muur	zuur
frituur	bestuur	figuur	karikatuur	avontuur

2) Zeg de zinnen na:

Vanmiddag eten we uit de muur.

Natuurlijk wil ik die cursus volgen.

Wat een avontuur met deze figuur.

Huur je die woning of ben je puur op bezoek?

Na mijn studie wil ik iets cultureels doen in een museum.

VIII. De uitspraak van de [ʏ]

Ve slovech: **bus, dus, zus, terug, Utrecht, brug, zusje**

- zavřená, zaokrouhlená nenapjatá krátká střední samohláska

Rozdíl s češtinou: v češtině se tato hláska nevyskytuje

Popis: vyslovuje se se zaokrouhlenými rty, krátce, podobné německému přehlasovanému u (ü) v krátké verzi

1) Luister en zeg na:

brug	mug	vlug	rug	ruk
nul	vul	spul	stuk	Rus
bus	juf	dus	zus	mus
vlucht	vlug	kurk	zucht	munt

2) Luister en zeg na:

Vanavond moeten we vlug terug.

Twee zussen kussen elkaar voor het huis.

Dus, een Rus had twee guldens in zijn portemonee.

Wilt u alstublieft die mus loslaten?

Kunnen we u helpen?

Zullen we de frietjes meenemen of opeten?

IX. De uitspraak van de [u]

Ve slovech: **moeder, oefening, boe**

- zavřená, zaokrouhlená nenapjatá polodlouhá zadní samohláska
v češtině se vyskytuje
Pozor: spelling!!! Neplést *oe* a *u*

Dicriminatieoefening:

moeder	buurman	zuster	oefening
boer	buur	bier	gedoe
duur	moe	pier	muur
vlug	terug	vloek	zoek

X. Taalriedel

Ik kan daar niet meer tegen

B Wat een slecht weer.

B Wat een slecht weer.

B Dat kan zo toch niet meer!

B Dat kan zo toch niet meer!

A Altijd maar die regen.

A Altijd maar die regen.

A Ik kan er echt niet meer tegen!

A Ik kan er echt niet meer tegen!

B En dan die felle wind!

B En dan die felle wind!

B Dat maakt me zo slechtgezind!

B Dat maakt me zo slechtgezind!

A Geef mij maar liever zon.

A Geef mij maar liever zon.

A Alle dagen als het kon!

A Alle dagen als het kon!

zdroj: Leysen 2005, s. 48

11. 11. 2015

XI. De uitspraak van de [o:]

Ve slovech: **oom**, **hoor**, **opa**, **ober**, **auto**, **horen**

Charakteristika: zavřená, zaokrouhlená, napjatá, polodlouhá zadní samohláska

Rozdíl s češtinou: stejně jako hlásky /e/, /ø/ ve slovech *leven*, *leugen*, může být hláska /o/ díky své napjatosti diftongizována (pokud nestojí před /r/). Tento rozdíl je především markantní v Severní nizozemštině.

1) Luister en zeg na:

ook	vloog	loon
radeloos	lood	oog
zo	boom	oom
hoog	boot	brood
zoon	doos	school

2) Luister en zeg na:

oost	oom	oranje	olie
oven	oor	opa	over
open	ode	opus	ober
bloot	boot	dood	room
zoon	rood	kook	stroop
scholen	wonen	koper	icoon
zomer	honing	boven	koning
boor	hoor	Noor	koor
moord	woord	noord	doorn
Jo	hallo	zo	bravo

3) Zinnetjes

Mijn zoon rookt als een ketter! Zelfs op school!
 Hallo, na de moord was hij natuurlijk hartstikke dood, bravo!
 Hij zingt in een koor maar hij heeft slechte ogen en oren!
 Mij opa is bijna doof!
 Oost west, thuis best!
 Hij heeft grote ogen en een roze hemd.

XII. De uitspraak van de [ɔ]

Ve slovech: of, onder, ontbijt, klok, kom, mond

Charakteristika: zavřená, zaokrouhlená, nenapjatá krátká zadní samohláska

Artiklace: spodní čelist je níže než při výslovnosti *o*, jazyk leží vyboulený a opřený špičkou o spodní zuby

Rozdíl s češtinou: nizozemské *o* je „tmavší“ než české, rozdíl je tedy v **barvě** samohlásky

1) Luister en zeg na:

op	toch	soms
om	som	rond
of	sok	pop
nog	vos	pot
tot	zon	rok

2) Luister en zeg na:

ontbijt	onder	orchidee	oskar
optimaal	orde	toch	enorm
stop	blok	kop	vos
klomp	hond	rond	jongen
mond	bom	vorm	vork

3) Discriminatieoefeningen:

och oog   doop dop   doppen dopen

dok	dook	boon	bon	bonen	bonnen
bos	boos	boort	bord	woorden	worden
word	woord	koord	kort	stom	stoom

Die molen werkt met stoom, dom hè?
 Die jongen heeft een pet.
 Dit wordt een mooi woord.
 Mijn baas loopt boos in het bos rond.
 Wat heeft ze aan? Een rok natuurlijk, en ze rookt een sigaret.

4.11.2015

XIII. De uitspraak van de [a:]

Ve slovech: **aan, aardbei, haal, maar, Amersfoort**
 Charakteristika: otevřená, polodlouhá střední samohláska

1) Luister en zeg na:

aan	aap	aard	Aagje
avond	aarde	baan	kaal
taal	sjaal	gaan	raken
water	vader	vergadering	intonatie

XIV. De uitspraak van de [ɑ]

Ve slovech: **acht, hand, warm**
 Charakteristika: otevřená, nenapjatá, krátká střední samohláska
 Artikulace: ústa jsou otevřenější než u českého krátkého *a*, spodní čelist je níže než při výslovnosti nizozemského dlouhého *a*
 Rozdíl s češtinou: nizozemské *a* je „tmavší“ než české, rozdíl je tedy v **barvě** samohlásky

1) Luister en zeg na:

acht	alt	arts	angst
achter	adres	antwoord	absoluut
april	advocaat	aspirine	Assepoester
kast	trap	lacht	nacht
wacht	Jan	land	dank
badje	katje	jasje	dasje

2) Lees de onderstaande zinnen voor:

Hij is altijd jasje dasje.
 In de zwarte nacht, zingt hij zacht op de markt van Bangkok.
 Dag allemaal, hoe gaat het met jullie?
 Bah, wat een lelijke dag!
 Papa en mama zijn heel zenuwachtig!

3) Discriminatieoefening:

bad	baat	dat	daad
bas	baas	bal	baal

de	bespreken	geliefde	(geliefde-milovaný)
ze	geweldig	gedachte	(gedachte-myšlenka)
we	lente	behoefte	(behoefte-potřeba)

2) *Luister naar de woorden en zeg ze na:*

een	vervelend	gouden	beker
lelijk	leven	lezen	spreken
hebben	beter	moeder	vader
ongeluk	geval	pennen	paarden
handje	koninkje	prachtig	moeilijk
begrijp	menukaart	het	deze

3) *Luister naar de zinnen. Onderstreep de woorden met een sjwa. Lees daarna de zinnen voor:*

- Kom je per trein of te voet?
- Ik ben echt ontevreden met mijn resultaat.
- De mooie grote oude uil ging vanochtend dood. Jammer.
- Het vervelende kindje van de buurman wilde dat ik hem een biertje gaf! Ongelofelijk!
- Docenten zijn net engelen. Ze zijn geduldig, lief, af en toe maken ze de studenten bang omdat ze willen dat hun uitspraak uiteindelijk perfect Nederlands of Vlaams klinkt.
- Lange zinnen zijn een beetje eng.

XVII. De uitspraak van de klinker [ø:]

In de woorden: **deur**, **beurt**, **keuken**, **therapeut**, **leuk**

Charakteristika: polozavřená, zaokrouhlená napjatá polodlouhá přední samohláska

Artikulace: Zaokrouhlená ústa jako při výslovnosti hlásky [u], nejdříve se vysloví „tmavší“ [e] podobné jako německé *ö* a zakončí se [u]. Hláskma má podobně jako dlouhé *o* *poot* tendenci diftongizovat.

Pozor! Před hláskou [r] se vysloví vždy jako monoftong.

Oefening 1: Lees de onderstaande woorden en zeg ze na:

leuk	neus	peuk	keus
deur	geur	beurs	kleur
beu	sneeu	adieu	milieu
heuvel	reuze	meubel	peuter
keuken	geheugen	serieus	therapeut

Oefening 2: Lees de onderstaande zinnen en zeg ze na:

- De jeugd van tegenwoordig!
- Ze vertelt haar verhaal in kleuren en geuren.
- Doe de deur dicht!
- Leuk, die jurk van je!
- Wat is het verschil tussen humor en humeur?
- Een man in de keuken? Zeur niet, hij kan heel goed koken?
- Thuis hebben we een peuter en een kleuter en hij gaat naar de kleuterschool.

XVIII. De uitspraak van de tweeklanken in het Nederlands:

Nederlandse echte tweeklanken:

[au]	ouders, gauw
[ɛi]	ei, ij, mei, IJsselmeer
[œy]	uil, huilen

Tsjechische tweeklanken:

[eɪ], [aɪ] a [ou] – *leukémie, auto, koupelna*

XIX. De uitspraak van de [œy]

In de woorden: **ui**, **luisteren**, **huis**, **uil**, **uitspraak**
 Artikulace: „spodní čelist dolů, dopředu, nahoru a zpátky“

Časté chyby: **ui** – vysloveno jako **aj** – *luisteren x ajuin, ei x ui*
au – *ouders x huis*

1) Luister en zeg na:

ui	huis	bruin	
uit	buik	thuis	(buik – břicho)
luid	ajuin	uil	(ajuin – vlám. cibule)
muis	tuin	fruit	
huiswerk	sluis	suiker	(sluis – zdymadlo/šlajsna)

2) Luister en zeg na:

eieren – uien	oud - uit	
leiden – luiden	ouders – uiers	(leiden-vést, luiden-znít, uiers-vemena)
maïs – muis	louter – luider	(maïs-kukuřice, louter-skoro ne)
zuil – zeil	hout – huid	(zuil-sloup, zeil-plavit se, hout-dřevo, huid-kůže)
spijt – spuit	lauw – lui	(spuit-injekce, lauw-vlažný, lui-líný)
brein – bruin	auto - uitgang	
reiken – ruiken	mauw – muis	(reiken-dosáhnout na, mauw-rukáv)

3) Lees de onderstaande zinnen voor:

- Ik maak mijn huiswerk altijd thuis. Dan ga ik uit.
- Teun, zit je in de tuin en eet je daar fruit?
- Een oude uil huilt luid bij een sluis in de tuin.
- Peter drinkt lauwe thee en luiert bij zijn ouders buiten op een houten balkje.
- Hij ruikt mooie bloemengeur en hoort de vogels keihard fluiten.
- Koffie met melk en suiker? Nee, alleen met bruine suiker, alstublieft.
- Waar kom je vandaan? Uit Houten.

De uitspraak van de tweeklanken in het Nederlands:

Nederlandse echte tweeklanken:

Let op de spelling bij de onderstaande tweeklanken

[au] ouders, gauw, oud

[ɛi] ei, ij, mei, IJsselmeer

XX. De uitspraak van de [au]

Dvojhlaska je kombinací hlásek a + u. Při artikulaci začátečního *a* jsou ústa otevřenější, čelist je více rozevřená, jako byste byli u doktora a měli ukázat co máte v krku. Hláska pokračuje do *u*, které se vysloví standardně se zaokrouhlenými ústy.

Oefening 1: Lees de onderstaande zinnen hardop, let op de uitspraak.

- Van Dik Hout is een Nederlandse muziekgroep.
- Mijn opa heeft twee oude auto's, mijn ouders hebben een autootje.
- Ik drink lauwe thee en eet een rauwe kabeljauw.
- Nou, hou je van die jongen? Ja, hij heeft blauwe ogen, ik zie geen fouten op hem en hij heeft nog geen vrouw, dat is flauw, toch?

XXI. De uitspraak van de [ɛi]

Začátek dvojhlasiky *ei/ij* se v nizozemštině vyslovuje podobně jako anglické [æ] ve slovech *bat, cat* v kombinaci s [i]

Oefening 2: Lees de onderstaande woorden en zeg ze na:

ei	ijs	eind	eiland
ijzer	ijskoud	ijver	ijdel
bijt	kwijt	krijst	mei
boerderij	visserij	dijk	Rein

Oefening 3: Lees de onderstaande zinnen en zeg ze na:

- Een snelle trein komt altijd op tijd.
- Ik schrijf keihard een keileuke brief.
- Ik heb geen pijn in mijn rug.
- Parijs, Berlijn, Madrid* is een leuk liedje van Boudewijn de Groot.

Oefening 4: Discriminatieoefening

uien – eieren

luister – lijster (lijster – drozd)

kuiken – kijken (kuiken – kuřátko)

lijken – luiken (lijken – mrtvá těla, luiken – okenice)

pijn – puin (puin – hromada železa, př. když spadne dům)

Oefening 5: Lees de onderstaande zinnen netjes voor:

- Luister, ik hoor een lijster zingen. Ben je bang voor hem?
- Twee studenten kijken naar een kuiken in plaats van hun huiswerk maken.
- Oude huizen hadden vaak luiken bij hun ramen.
- De polite heeft meer dan twee lijken in het IJsselmeer gevonden.

XXII. De uitspraak van de „onechte“ tweeklanken = klinker + w/j

[ew] – meeuw, spreekwen = ee +w

[iw] – nieuw, benieuwd = ie+w!!!!!! pozor: výslovnost [ɲ+u] je chybná (stejně i v AJ)

[yw] – duw, sluw = y+ w – pozor!!!!!! w se vždy vyslovuje bilabiálně, nikoliv jako [v] či [f]

[uj] – oei, bloei, koeien, groeien

[aj] – aai, papegaaï

[oj] – mooi, gooien

Oefening 6¹:

• Zeeuwen	• afschreeuwen	• naschreeuwen
• beschreeuwen	• besneeuwen	• angstschreeuwen
• eeuwen	• flambeeuwen	• geeuwen
• insneeuwen	• kapmeeuwen	• kokmeeuwen
• leeuwen	• middeleeuwen	• mantelmeeuwen
• meeschreeuwen	• lichteeuwen	• oerschreeuwen
• mierenleeuwen	• meeuwen	

Oefening 7:

nieuw	nieuwe	nieuws	opnieuw
benieuwd	nieuwsgierig	vernieuwen	

- nieuwe bureu
- goed nieuws
- opnieuw beginnen
- nieuwsgierig Aagje
- ik ben benieuwd

Oefening 8:

duw	uw	stuw	huwen
duwen	wegduwen	afschuwen	afschuwelijk

- duwen en trekken
- Zijn dat uw bureu?
- afschuwelijk verhaal
- wat een mooi huwelijk

Oefening 9:

- Katten mag je wel aaien als ze draaien.
- Zwaai je naar je nieuwe vriendje?
- Viool is een mooi muziekinstrument.
- Koeien loeien luid. Boe boe!
- Gooi dat foielelijk ding alsjeblieft weg!

¹ zdroj: Poëzie anders, slova lze poslechnout z linku:
http://snvt.taalunieversum.org/Taalunieversum/Poezie/2_16.html

XXIII. De uitspraak van de [f] en [v] en [w]

Hláska *f* ve slovech – fee, file, hof, tafel

Hláska *v* ve slovech – varken, even, vraag

Hláska *w* ve slovech – water, waar, twintig,

Rozdíl s češtinou: opozice [f] a [v] – bývá v Severní nizozemštině neutralizována

Nizozemština x vlámsština: výslovnost na začátku slova

NL: hlásky f,v,w =>[f], [f], [v]

VL: hlásky f,v,w =>[f], [v], [w]

1) Luister en zeg na:

fee	fort	fijn	fiets
fout	feest	fooi	feit
tafel	café	plafond	juffrouw
vaas	vaar	vaart	val
vals	vast	vee	vet
avond	Eva	blijven	geven
graven	geval	bivak	brieven
waar	wacht	warm	week
was	web	wat	werk
wind	Wim	wit	wat
kwaad	kwak	kwast	kwestie
twaalf	twee	twist	zwart
afwachten	omweg	talfelwijn	noordenwind

2) Discriminatieoefeningen

faal	vaal	Waal
fier	vier	wier
fort	vort	word
fat	vat	wat
fel	vel	wel
fee	vee	wee

XXIV. De uitspraak van de [ŋ] – Sink Mr. Stink?

In de woorden: koningin, koning, engel, bang, zang, zingen

Tedy: kombinace hlásek n+g se ve většině případů vyslovuje jako velární nasální frikativa [ŋ]

Pozor! Na konci slov nesmí být slyšet *k*! a uprostřed slov musí být slyšet pouze jeden segment a to ŋ, nikoliv n+g!

A pozor na tuto kombinaci i v AJ! (*People are talking about that. Think before you say such a thing!*)

Oefening 1:

- a) Ik ben bang.
- b) Ik ben bang voor de hond.
- c) Bange jongens
- d) Hij is jong. Hij is een jonge jongen. Hij is een jong ding.
- e) Ik heb honger. Ik ben een hongerige dame.
- f) Nee, ik ben een engel. Omdat ik Engels spreek. En zing.
- g) De koning en de koningin gingen helaas pindakaas dood.

Oefening 2: Discriminatioefening

bang – ban (ban - zákaz)
zin – zing
hang – Han
eng – en

Herman de Conick: De meeuwen²

Zoals dit **eiland** van de **meeuwen**
is en de **meeuwen** van hun **krijzen**
en hun **krijzen** van de wind
en de wind van niemand,

zo is dit **eiland** van **de meeuwen**
en de **meeuwen** van hun **krijzen**
en hun **krijzen** van de wind
en de wind van niemand.

XXV. De knorrende klanken van het Nederlands

- [ʁ] graag, vegen, Gouda, begrijpen – stemhebbend/znělé
- [χ] lach, prachtig, slaperig, Mechelen – stemloos/neznělé

Noord Nederlands – „harde“ – ch – **znělá** velární frikativa

Zuid Nederlands – „zachte“ – ch – **neznělá** velární frikativa

CZ – **neznělá** velární frikativa – chaos, chleba - ale!: *abych byl – může dát znělou realizaci podobnou nizozemskému „harde“ ch - [abɫɔbɪ]*

Uitspraak van de harde ch – představte si, že si chcete odkašlat jako kuřáci, tedy „zachrčíte“ o čípek v krku.

1) Lees de onderstaande zinnen voor:

- a) Waar kom je vandaan? Uit Gelderland. En jij? Uit Gent.
- b) Waar ga je naartoe? Naar Gouda, ik ga Goudse kaas kopen.
- c) Ik ben mijn huiswerk vergeten, getverderrie.
- d) Is het echt gratis? Goh, geef mij dan gauw een pilsje.
- e) Geert is een geweldig gekke taalkundige.
- f) Ik wil geen grote chaos in de nachttrein naar Scheveningen.

---

² Básničku lze najít a poslechnout na linku: http://snvt.taalunieversum.org/Taalunieversum/Poezie/2_16.html

XXVI. Gedicht

Erik van OS

De pinguïn en de papegaai

Dag papegaai, zei de pinguïn.
Dag papegaai, zei de papegaai.
Nee, zei de pinguïn, jij moet dag pinguïn zeggen.
Nee, zei de papegaai, jij moet dag pinguïn zeggen.
Nee, zei de pinguïn, ik ben een pinguïn.
Nee, zei de papegaai, ik ben een pinguïn.
Jij bent een papegaai, zei de pinguïn.
Jij bent een papegaai, zei de papegaai.
Stomme papegaai, zei de pinguïn.
Stomme pinguïn, ze de papegaai.
19,20.

zdroj: Decavele 2014, s.

18.12.2015

XXVII. De uitspraak van de [s] en van de [z]

Začátek slova a mezi samohláskami: - obdobně jako u [v] a [f] - rozdíl znělosti se v severní nizozemštině více méně neutralizuje

Příklad: *set x zet, zand x strand*

Pro Čecha zní nizozemské s někdy téměř jako š – př: *spel, stel, bioscoop, huis, krakers x spát, stát, loskuták, trs*

a nizozemské z – je méně „ostré“ – *zeven, zeer, ezel*

Artiklace nizozemského s: špička jazyka se opírá o spodní zuby

XXVIII. De uitspraak van verkleinwoorden/diminutieven: - altijd *het* - woorden

huis + je	boom + pje	woning = wonink je
kind + je	bell + etje	
plek + je	zaal + tje	

Vlaamse variánte: - **ke, -ske**

boekske, meiske, pilske/pintje, stukske

- Palatalizované hlásky, výslovnost je měkčí než v češtině
- české *pošta x meisje*
taťka x patatje
mňamka x oranje

[ʃ] **sj** – meisje, wasje, Basje, pilsje, ananasje, mesje, visje, Tsjechisch, alsjeblijft, sjaal, huisje

[c] **tj** – kwartje, hondje, engeltje, schatje, patatje, badje, eendje, petje, peertje, beertje, cafétje, liedje, mondje, kindje, feestje

[ɲ] **nj** – oranje, kanjer, Anja

kj – pinkje,

pj - filmpje, boompje

De uitspraak van de combinatie: „sch“

sch – school, schip, schrijven, schoenen, schilderij, Scheveningen - [sχ] – geen [ʃ]!!!

-isch – Tsjechisch, energisch, kritisch, historisch - [is]

Extra oefeningen:

Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Haag of 's-Gravenhage, Haarlem, Naarden, Hilversum, Arnhem, Groningen, Friesland, IJmuiden, Vlissingen, Eindhoven, Brabant, Limburg, België, Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven, Zuid-Holland, Sluis, Luik, Turnhout, Venlo, Tsjechië of Tsjechische Republiek, Slowakije, Oostenrijk, Duitsland, Hongarije, Zwitserland, Denemarken, Zweden, Noorwegen, Europa, V.S. of Amerika, Brussel, Maastricht, Zeeland, Zeebrugge, Texel, IJsselmeer, Almelo, Hengelo, Almere, Apeldoorn, Amersfoort, Roosendaal, Nieuwegein, Gouda, Veenendaal, Ede, De Glind